

دستور جلسه شماره (۱)

عنوان: نحوه رفع تعهد ارزی صادرکنندگان شمش سرب از محل ورود موقت عضو انجمن شمش سرب ایران طی بازه زمانی ۱۳۹۷/۰۱/۲۲ لغایت ۱۳۹۹/۰۷/۳۱ (مشمول رأی دیوان عدالت اداری مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۴)

پیگیری جلسه کارگروه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۳

مرجع طرح موضوع: انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان شمش سرب ایران

شرح موضوع:

الف) بیان مسئله: بر اساس قانون بانک مرکزی کلیه صادرکنندگان از تاریخ ۱۳۹۷/۰۱/۲۲ ملزم به بازگشت ارز حاصل از صادرات می باشند. لیکن براساس بند (۱) مصوبات جلسه مورخ ۹۷/۷/۱۷ کمیته سیاستگذاری یکپارچه و هماهنگ در امور ارزی کشور - ابلاغی توسط مدیر کل دفتر صادرات گمرک ایران طی بخشنامه شماره ۹۷/۱۴۹۰۷۲۵ مورخ ۹۷/۱۲/۰۴ - چنانچه بیش از ۸۰ درصد کالای اظهار شده برای صادرات (با تشخیص گمرک و وزارت صنعت، معدن، تجارت) از محل کالاهای ورود موقت موضوع ماده ۵۱ قانون امور گمرکی تولید شده باشد، از سپردن تعهد برای بازگشت ارز حاصل از صادرات معاف می باشند.

از سویی دیگر طبق بند ۵ مصوبات ستاد هماهنگی اقتصادی دولت به شماره ۹۰۸۲۹ مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۱۲ و شماره ۳۳۹۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۱۷، واردات مواد اولیه به صورت ورود موقت برای پردازش، صرفاً پس از ثبت آماری در سامانه جامع تجارت و صدور مجوز نهایی توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران مجاز است و پروانه صادراتی از این محل حق واگذاری بابت واردات ندارد و صادرکننده صرفاً به میزان مابه/تفاوت واردات و صادرات، متعهد به بازگشت ارز به روش های مربوطه در بند (۱) به چرخه اقتصادی کشور است. لذا از تاریخ ابلاغ این مصوبات آن دسته از صادرکنندگان صرفاً به میزان مابه تفاوت واردات و صادرات متعهد به بازگشت ارز با روش های مذکور در بند ۱ همان بخشنامه می باشند.

لازم به ذکر است گمرک ایران در تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۳۰ و در بند ۶ بخشنامه شماره ۱۴۰۰/۴۱۳۲۶۲ ابلاغ نمود که مفاد بخشنامه شماره ۹۷/۱۴۹۰۷۲۵ مورخ ۹۷/۱۲/۰۴ کان لم یکن تلقی می گردد و به عبارتی دیگر فعالان اقتصادی موضوعه با بیش از ۸۰ درصد کالای اظهار شده برای صادرات (با تشخیص گمرک و وزارت صنعت، معدن، تجارت) از محل کالاهای ورود موقت موضوع ماده ۵۱ قانون امور گمرکی از ابتدای سال ۱۳۹۷ تاکنون (به عبارتی با عطف به ماسبق نمودن الزامات اجرای بخشنامه) می بایست نسبت به رفع تعهد ارزی خود اقدام نمایند.

در این راستا با توجه به شکایت صورت پذیرفته توسط انجمن شمش سرب ایران، دیوان عدالت اداری در دادنامه شماره ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۴۷۲ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۴ بند ۶ بخشنامه مذکور را باطل و اعلام نمود که اطلاق بند ۶ بخشنامه شماره ۱۴۰۰/۴۱۳۲۶۲ مورخ ۱۴۰۰/۳/۳۰ مدیرکل دفتر صادرات گمرک جمهوری اسلامی ایران در حدی که عطف به ماسبق شده است، با حکم مقرر در ماده ۴ قانون مدنی مغایرت دارد و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می شود.^۱

^۱ در واقع هرگونه عطف به ماسبق نمودن تعهدات ارزی صادرات از محل ورود موقت باعث ایجاد خسارت عدیده ای به فعالان اقتصادی خواهد شد و وجاهت قانونی ندارد. لازم به ذکر است با توجه به ایجاد محدودیت های صادراتی به منظور تامین نیاز داخل، کیل صادرات سرب در قبال ورود موقت باتری فرسوده از طرف دفتر صنایع معدنی وزارت صمت تعیین می شود (از سال ۹۷ کیل صادرات در قبال باتری فرسوده از ۳۵٪ تا ۶۰٪ متغیر بوده است و در واقع بخشی از تولید این شرکت های که از محل ورود موقت می باشد در زنجیره صنعت و اشتغال داخل عرضه و مصرف شده است و لذا با اجرای این محدودیت های ابلاغی دفتر مذکور، از سوی گمرک و همچنین وجود نوسانات نرخ جهانی سرب بر اساس بورس فلزات لندن که معیار ارزش گذاری اظهارهای صادراتی فلزات در گمرکات صادرکننده می باشد، این امکان وجود دارد که مبالغ ارزی پروانه های صادراتی صورت گرفته کمتر از مبالغ اظهار نامه های واردات موقت باشد که این موضوع از اختیار صادرکننده خارج بوده است. بر اساس اعلام فعالین اقتصادی حوزه ورود موقت و صادرات شمش سرب، به علت امانی بودن ماهیت ورود موقت کالا و عدم تخصیص ارز به این نوع

لازم به توضیح است که با توجه به طرح این موضوع در کمیته اقدام ارزی پانک مرکزی در مورد نحوه محاسبه میزان رفع تعهد ارزی مقرر شده است "مبلغ موثر ورود موقت اعلامی گمرک تا سقف ارزش پروانه های صادراتی مصرف نشده از محل همان ورود موقت اعلامی، در سرویس برگشت ارز حاصل از صادرات اعمال گردد."

که در پنجاه و یکمین نشست کمیته اقدام ارزی مورخ ۱۴۰۰/۸/۱۹ مصوب گردید:

• روش محاسباتی بانک مرکزی در خصوص ارزش موثر ورود موقت، مبنای انجام محاسبه میزان رفع تعهد ارزی صادرات از محل ورود وقت خواهد بود.

• تبصره: منظور از ارزش موثر، میانگین وزنی تعدیلات انجام شده در صادرات سالهای ۱۳۹۷ لغایت ۱۴۰۰ می باشد.

بر اساس مکاتبات دریافتی از فعالان اقتصادی برخی از شرکت های فعال در حوزه صادرات شمش سرب از محل ورود موقت در سامانه های مربوطه، متعهد رفع تعهد ارزی می باشد در حالی که با محاسبه میزان مابه التفاوت ورود موقت و ارزش پروانه های صادراتی خود ارزش ورود موقت از ارزش پروانه های صادراتی متعهد رفع تعهد ارزی بیشتر نمی باشد؛ لذا با استناد به بند ۵ مصوبات ستاد هماهنگی اقتصادی دولت به شماره ۹۰۸۲۹ مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۱۲ و شماره ۳۳۹۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۱۷، این صادرکنندگان می بایستی صرفاً به میزان مابه التفاوت واردات و صادرات خود، متعهد به بازگشت ارز باشند اما در سامانه های مربوطه از جمله سامانه های سازمان امور مالیاتی و سامانه جامع تجارت، بر پایه روش محاسباتی بانک مرکزی این شرکت ها ملزم به رفع تعهد ارزی می باشند و به همین منظور با مسدود نمودن شناسه ملی شرکت های تولیدی، در روند تولید و صادرات این شرکت ها مشکلات بسیاری ایجاد شده است.

ب) سابقه موضوع در دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی

به درخواست انجمن صنفی کارفرمایی تولیدکنندگان و صادرکنندگان شمش سرب ایران از دبیرخانه شورای گفت و گو، موضوع عدم عطف به ماسبق نمودن رفع تعهد ارزی ورود موقت و رفع ابهام از نحوه محاسبه بانک مرکزی در مبلغ ارزش موثر ورود موقت و تعهد ارزی در این صنعت در جلسه کارگروه تخصصی در تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۳ با حضور ذینفعان بخش خصوصی، سازمان توسعه تجارت، گمرک، بانک مرکزی و وزارت اقتصاد مطرح گردید و مقرر شد:

الف) سازمان توسعه تجارت ایران طی مکاتباتی اسامی شرکت های تابعه انجمن شمش سرب ایران را که آمار واردات موقت و صادرات های انجام شده خود را پیش تر به گمرک ایران و بانک مرکزی اعلام نموده اند، به منظور رفع انسداد شناسه ملی شرکت ها تا زمان تعیین تکلیف نهایی، به بانک مرکزی ارسال نماید.

ب) موضوع نحوه اجرای حکم دیوان عدالت اداری (دادنامه شماره ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۴۷۲ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۴) در اولین جلسه کارگروه بازگشت ارز صادرات (کمیته اقدام ارزی) در دستور کار جلسه قرار گرفته و تمهیدات لازم اندیشیده شود.

ج) وفق مصوبات ستاد هماهنگی اقتصادی دولت مورخ ۹۹/۰۸/۱۲ و ۱۴۰۰/۰۱/۱۷ (جلسات ۱۷۷ و ۲۱۴)، صادرکنندگان در قبال ورود موقت صرفاً به میزان مابه التفاوت ارزش پروانه های گمرکی واردات و صادرات، متعهد به بازگشت ارز بوده و محاسبه ارزش افزوده در این خصوص اعمال نخواهد شد.

د) همچنین طی جلسه ای توسط اداره صادرات بانک مرکزی با حضور نماینده انجمن شمش سرب ایران و دفتر صادرات گمرک، نحوه محاسبه میزان تعهد ارزی ورود موقت کنندگان مذکور بررسی و موارد اختلافی جهت رفع مورد کارشناسی مجدد قرار گیرند.

واردات، هرگونه محاسبه و ایجاد تعهد ارزی برای صادرات این شرکت ها فراتر از بخشنامه ها و قوانین موضوعه موجود باعث تضییع حقوق این فعالان اقتصادی و بی ثباتی فضای کسب و کار می باشد.

ج) اقدامات پس از جلسه کارگروه تخصصی شورای گفت و گو^۱

• پس از جلسه کارگروه تخصصی و اعلام اسامی (۱۳) شرکت به همراه اطلاعات ایشان توسط سازمان توسعه تجارت و گمرک به بانک مرکزی، بانک جلسه‌ای را در این ارتباط در تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۲ در معاونت ارزی بانک مرکزی برگزار نمود و در این جلسه اطلاعات ارسالی ۳ شرکت (پیشرو بهینه آفرین پارس، شرکت فرآوران ذوب سلفچگان و صنایع کیمیا ذوب امیران) مورد بررسی قرار گرفت و اعلام شد که پروانه های صادراتی که در بازه زمانی ۹۷/۰۱/۲۲ لغایت ۹۹/۰۷/۲۲ از محل ورود موقت انجام شده و اطلاعات آن ها در همین بازه براساس درخواست ذینفع از سوی گمرک به بانک مرکزی ارسال شده ملاک عمل قرار گرفته است.

لذا در این ارتباط، کماکان مشکل فعالان اقتصادی مرتفع نشده است بدین ترتیب که طبق گفته انجمن صنفی کارفرمایی تولیدکنندگان و صادرکنندگان شمش سرب ایران علیرغم اینکه شرکت های مذکور در بازه زمانی مورد نظر حکم صادره از دیوان عدالت اداری اقدام به ورود موقت مواد اولیه و انجام تعهد صادراتی (بدون ثبت سفارش و بدون دریافت ارز نیمایی و صرفاً به صورت صادرات در قبال ورود موقت) نموده اند ولی بانک مرکزی با نادیده گرفتن مدت زمان مورد نظر رای دیوان و برخلاف نظر گمرک و سازمان توسعه تجارت، بر بازه زمانی سال ۹۸ و صرفاً شرکت هایی که CD اطلاعاتی آن ها در همان سال تحویل بانک مرکزی شده است، تاکید دارد.

این در حالی است که در خصوص اطلاعات (۷) شرکت فعال در بازه زمانی اعلام شده در رای دیوان، به علت تغییر قانون و برگشت فایل اطلاعات از گمرک، فاقد ثبت اطلاعات در تاریخ مذکور بوده اند و گمرک نیز تاییدیه لازم را به بانک مرکزی ارسال نموده است. همچنین سازمان توسعه تجارت نیز طی نامه شماره ۱۹۵۸۰۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۶ به بانک مرکزی رسیدگی به اطلاعات (۷) شرکت را درخواست نموده است.

- نامه شماره ۱۰/۱/۲۳۴۶ ص مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۳ دبیرخانه شورای گفت و گو به معاونت ارزی بانک مرکزی مبنی بر درخواست در نظر گرفتن بازه زمانی مورد نظر دیوان عدالت اداری و تاییدیه گمرک در اقدام به ورود موقت اولیه و انجام تعهد صادراتی از سوی بانک مرکزی ارسال گردید.
- دومین جلسه در تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۵ در محل بانک مرکزی و با حضور نماینده اتاق ایران برگزار گردید و ورود موقت شرکت های بهین بازیافت کویر، تولیدی بازرگانی سرب آبان و بهین بازرگانی البرز مورد بررسی قرار گرفت.

^۱ - نامه پیگیری دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی به شماره ۱۰/۱/۹۵۶۹ ص مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۹ به بانک مرکزی و سازمان توسعه تجارت ارسال گردید.

- نامه شماره ۱۴۰۱/۱۷۸۱۵۵۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۶ گمرک ایران به سازمان توسعه تجارت و بانک مرکزی مبنی بر اعلام اسامی تعدادی از شرکت ها و ارسال اطلاعات پروانه های صادراتی از محل ورود موقت مربوط به فاصله زمانی ۱۳۹۷/۰۱/۲۲ لغایت ۱۳۹۹/۰۷/۲۲

- نامه شماره ۱۴۰۲/۱۵۲۷۱۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۱ گمرک ایران بر عنایت به مکاتبه دفتر خدمات مالی و ارزی سازمان توسعه تجارت خطاب به بانک مرکزی ارسال شد مبنی بر اعلام اسامی تعدادی شرکت ها و ارسال اطلاعات پروانه های صادراتی از محل ورود موقت مربوط به فاصله زمانی ۱۳۹۷/۰۱/۲۲ لغایت ۱۳۹۹/۰۷/۲۲ ارسال گردید.

اسامی (۱۳) شرکت: ۱- شرکت پیشرو بهینه آفرین پارس ۲- شرکت فرآوران ذوب سلفچگان ۳- شرکت کیمیا ذوب امیران ۴- بهین بازرگانی البرز ۵- شرکت بهین بازیافت کویر ۶- شرکت تولیدی سرب آبان ۷- شرکت بین المللی پوریا صنعت خاورمیانه ۸- شرکت ذوب فلزات نگین قم ۹- شرکت رادمان صنعت سرب آذر ۱۰- تعاونی معدنی کانه آرای کا شان ۱۱- شرکت آقای اسماعیل قراچورلوی زاغه ۱۲- شرکت آقای محمد عسکری ۱۳- شرکت آقای عسگر بیرام نژاد

• در ادامه انجمن صنفی کارفرمایی تولیدکنندگان و صادرکنندگان شمش سرب ایران طی مکاتبه ای با شورای گفت و گو اعلام نموده است که پیرو جلسه کارگروه شورای گفت و گو، صادرات از محل ورود موقت ۱۳ شرکت تایید شده تو سطر گمرک ایران در بازه زمانی ۹۷/۱/۲۲ تا ۹۹/۷/۲۲ معاف از بازگشت ارز شناخته شده است و این شرکت ها صرفاً به میزان مابه التفاوت ملزم به بازگشت ارز حاصل از صادرات هستند؛ لیکن علیرغم برگزاری دو جلسه به ریاست بانک مرکزی و بررسی وضعیت ۶ شرکت فوق الذکر، در هیچ یک از جلسات از نماینده انجمن و یا مدیرعامل شرکت تولیدی دعوت به عمل نیامده است.

مصوبات ابلاغ شده جلسات مذکور به هیچ عنوان مورد قبول انجمن نبوده و با محاسبات قانونی و مورد تایید بخشنامه های کشوری مغایرت بسیار زیادی دارد.

بانک مرکزی می بایستی نسبت به حذف ارزهای صادراتی بازه زمانی صدرالاً اشاره اقدام می نمود که در عوض پروانه های ورود موقت را با پروانه های صادراتی تسویه نموده که تعهدات ارزی غیرمعقولی برای این شرکت ها ایجاد شده است و با این روش محاسبه، موضوع معافیت بازگشت ارز صادراتی کاملاً حذف می شود.

شرکت های ورود موقت کننده صرفاً به میزان مابه التفاوت واردات و صادرات ملزم به بازگشت ارز صادراتی می باشند که علاوه بر ثبت نکردن اکسل های آمار ورود موقت در سامانه توسط بانک مرکزی، میزان مابه التفاوت های ایجاد شده نیز قابل مشاهده نمی باشد. بدین صورت تمامی ۱۳ شرکت با مسدودی شناسه ملی و اخیراً تعلیق کارت بازرگانی مواجه شده اند.

د) پیشنهادات انجمن :

۱- با توجه به محاسبه میزان مابه التفاوت ورود موقت و ارزش پروانه های صادراتی شرکت های فعال در حوزه صادرات شمش سرب از محل ورود موقت، ارزش ورود موقت از ارزش پروانه های صادراتی متعهد رفع تعهد ارزی بیشتر نمی باشد؛ لذا با استناد به بند ۵ مصوبات ستاد هماهنگی اقتصادی دولت به شماره ۹۰۸۲۹ مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۱۲ و شماره ۳۳۹۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۱۷، این صادرکنندگان صرفاً به میزان مابه التفاوت واردات و صادرات خود، متعهد به بازگشت ارز گردند.

۲- بانک مرکزی بازه زمانی مورد نظر دیوان عدالت اداری و همچنین تاییدیه گمرک در اقدام به ورود موقت اولیه و انجام تعهد صادراتی شرکت های مذکور را مد نظر قرار دهد.

(به عبارت دیگر پروانه های صادراتی ۱۳ شرکت مذکور که در بازه زمانی ۹۷/۰۱/۲۲ لغایت ۹۹/۰۷/۲۲ از محل ورود موقت انجام شده و اطلاعات آنها تا این تاریخ از سوی گمرک ایران به بانک مرکزی ارسال شده است از سیستم حذف گردند)

۳- بانک مرکزی نسبت به برگزاری جلساتی درخصوص بررسی و محاسبه میزان دقیق مابه التفاوت صادرات های انجام شده از محل ورود موقت ۱۳ شرکت مورد نظر رای دیوان از تاریخ ۹۹/۷/۲۲ به بعد - با این توضیح که هر اظهارنامه ورود موقت می بایستی صرفاً با اظهارنامه های صادرات انجام شده از همان محل محاسبه گردد - با حضور نماینده انجمن اقدام و اطلاعات درج شده در سامانه جامع تجارت ایران را اصلاح نماید.

۴- تا زمان تعیین تکلیف نهایی موضوع و به علت مشکلات پیش آمده برای شرکت های مذکور، بانک مرکزی نسبت به اعطای مهلت ۳ ماهه صرفاً جهت رفع محدودیت های گمرکی (و نه برای تخصیص ارز نیمایی) اقدام نماید.

۵- بانک مرکزی بر اساس نامه های گمرک و سازمان توسعه تجارت ایران و فهرست اعلام شده قبلی (۱۳ شرکت عضو انجمن شمش سرب ایران)، طی مکاتبه ای مراتب را جهت تعلیق اقدامات در حال اجرا در سازمان امور مالیاتی تا زمان تعیین تکلیف نهایی اعلام نماید.